

Oterhammen

Det var en gang en smågutt som fikk lov til å bli med far sin på oterfangst en torsdagskveld ved fullmåne.

Da de kom til uren der oteren brukte ha sjøveien sin, så de friske spor på sandfjæra nedenfor uren, og skjønte at den alt var gått til fjords.

Så satte de seg til å vente til den kom opp igjen, og mannen passet nøye på at vinden stod fra sporet opp på dem, og ikke omvendt.

Men det drøyde og det rakk, og gutten var både søvning og frossen da oteren ut på morgensiden kom smygende på land med en lubben sjøørret i gapet.

Øverst på fjæra stanset den og stod og været. Så bråsnudde den, og mannen sendte en kule etter den på langt hold. Den traff så godt at oteren trillet over ende og lå og sprikte med alle fire labbene i været.

Men da de kom for å hente byttet var både kjøttet og innvollene borte, og det lå bare en tom oterham på den hvite sandfjæra.

«Pass deg og ta ikke bort i den! Det er trolloter, og ikke et dyr med kjøtt og blod, som jeg trodde da jeg sendte kulen i den», ropte mannen.

Men gutten hadde alt bøyd seg ned og rørt ved de silkemyke hårene, og i det samme vrenget hammen seg over hodet på ham og nedover hele kroppen, og skapte ham om til en stor, vakker oter. Faren tok om ham med begge hendene for å slite hammen av ham, men oteren smatt ut av grepet hans og ble borte mellom stenene nederst i uren.

Og like nytteløst var det at han tok frem oterblåsen og gav seg til å plystre og lokke. Gutten i oterhammen kom ikke frem, og breddfull av bitter sorg måtte faren gå den tunge gang hjem til henne som mor var, og fortelle det sørgelige som var skjedd med den snille, flinke gutten deres.

Men gutten som var skapt om til oter dro seg opp uren, over bergknausen og ut på ville heia, langt fra kristenfolk og langt fra allfarvei. Det var hammen som førte, og gutten selv hadde ingen vilje.

Langt om lenge stanset oteren ved en trillrund jordhytte. Døren stod oppe, og det brente en flammende varme midt på jordgulvet, og ved varmen satt en streng, gammel jomfru og næret varmen med myke kvister av gullforgylt bjørkeris.

Oteren smatt inn døråpningen, smøyg borttil jomfruen og stod og pep og skalv.

«Ja, nå piper og skjelver du», sa jomfruen sint. «Men far din skjøt bror min forrige natten, og i natt skicket jeg hammen hans i vei for å hente deg. Og her skal du bli til det kommer noen som kan løse deg ut.»

Så måtte gutten i oterhammen bli der ute i ødemarken hos den strenge, gamle jomfruen som bare ville hevne seg, og aldri hadde et vennlig ord til overs for ham. Om dagen slepte han inn vann og ved til henne, kokte maten hun skulle spise, og vartet henne opp så godt han kunne.

Om natten tvang hammen ham ned til fjorden og ut på dypet etter fet, lekker fisk til henne. Til å begynne med var han redd for det mørke, kalde vannet, men smått om senn vendte han seg til det, og ble minst like så flink fisker som de andre oterne han ble kjent med på veien til og fra fjorden.

Noen netter så han far sin sitte i uren og plystre på oterblåsen, og en natt ved fullmåne satt mor hans der. Da la han den lubne fisken han bar på i fotsporene hennes, så hun

kunne se han hadde vært henne nær, og smatt ned i fjorden etter en annen til trolljomfruen.

Men den fisken han da fikk tak i, var både mager og slapp, og til straff svidde jomfruen værharene hans over varmen, så det ble verre for ham å ta seg frem både på landjorda og ute i vannet.

En dag sa trolljomfruen at nå ville hun ha sølvfisk å spise, og greide han ikke å skaffe henne en i natten som kom, skulle hun slite ut syv bjørkeris på ryggtrevlene hans.

Men aldri hadde gutten i oterhammen støtt på en slik fisk i sjøen, og ikke visste han hvor han skulle finne den heller.

Han smøyg ut av hytta og til oppkommet for å væte den tørre tungen sin med en slurk kalt, friskt kildevann før han gav seg på vei til fjorden.

Men da han skulle ta på å slurpe av vannet, fikk han se en liten småørret som lå og kruste innved torvkanten.

«Jeg er datter til kongen over havfolket, og den samme trolljomfruen som har kastet oterham på deg, har skilt meg fra alle mine og holder meg i fangenskap her i oppkommet. Om dagen er jeg en fattigslig liten småørret, men om natten er jeg prinsesse, og da piner og plager hun meg. Og sølvfisken hun har satt deg til å fange i natt, er søsteren min.

Men lover du meg, at når hun har spist det hun vil ha av fisken, skal du ta bena og alt som er igjen og slippe det ned i oppkommet, så skal jeg lage det slik at du møter sølvfisken straks du kommer i fjorden.»

Oteren lovte villig å gjøre det hun ba ham om, og lett om hjertet sprang han over heia og ned uren. Sølvfisken kom imot ham bare noen få favner fra land, og han tok den mellom tennene og bar den til torvhytta, og la den i fanget til jomfruen.

«Det greide du», sa hun og lo stygt. «Men til natten skal du fange en gullfisk til meg, og gjør du ikke det, skal jeg slite ut syv bjørkeris på ryggen din, så meget du vet det.»

Det muket ikke i oteren. Men han tenkte med gru på all den julingen som ventet ham, for aldri hadde han sett en gullfisk i fjorden, og ikke visste han hvor han skulle svømme hen for å finne en heller.

Da jomfruen hadde spist, tok oteren og sanket opp bena og alt som ellers var igjen av sølvfisken, og slapp det ned i oppkommet, slik han hadde lovet småørreten.

Og da kvelden kom, smøyg han bort til oppkommet igjen for å svale den hete tungen sin, før han dro ut på sin håpløse fangst etter gullfisk i fjorden.

Men da han skulle til å slurpe av kildevannet, fikk han se det lå to småørreter og kruste innved torvkanten.

«Gullfisken trolljomfruen har satt deg til å fange i natt, er yngste søster vår», sa småørretene. «Men lover du oss at når hun har spist det hun vil av gullfisken, tar du bena og alt som er igjen og slipper det i oppkommet, så skal vi lage det slik at du møter søster vår straks du kommer i fjorden.»

«Det kan jeg saktens love», sa oteren. Men hjertet hans var tungt av mismot da han fór

over heia og ned uren.

Gullfisken svømte ham i møte noen favner fra land. Den var så fin og glinsende blank at det skar i øynene, og gutten i oterhammen tok den varlig mellom tennene og bar den til torvhytta, og la den i fanget til trolljomfruen.

«Det greide du også», sa hun og slapp fisken ned i glørne. «Men til natten skal du fange en kullsvart fisk til meg, og du skal kjenne den på det at den har gullkrone på hodet.

Men greier du det ikke, skal jeg slite ut syv bjørkeris på ryggen din og strø salt i de åpne sårene.»

Da jomfruen hadde spist det hun ville av gullfisken, sanket oteren opp resten og slapp det ned i oppkommet.

Hele dagen gikk han i den største frykt for julingen som ventet ham, og da kvelden kom, smøyg han til oppkommet for å svale tungen før han la i vei over heia.

Men da han skulle til å slurpe, fikk han se det lå tre småørreter innved torvbredden.

«Det er far vår hun vil du skal fange i natt», sa småørretene, «og det kan godt være du klarer det, for av sorg over oss har han forlatt slottet sitt, og svømmer rundt i fjorden og leter etter døtrene sine. Men får trolljomfruen tak i ham, er det ute med havfolket.

Vær nå barmhjertig og ta oss alle tre i munnen din, og bær oss tilbake til fjorden.»

«Det kan jeg vel gjøre», sa oteren. «Men dere får jo menneskelignelse om natten, og da blir det ikke rom i munnen min for dere alle tre.»

«Vi har fiskeskapelse like til midnatt», sa småørretene, «så fort deg nå bare før det blir for sent.»

Oteren gapte, og alle tre småørretene la seg inn i munnen hans, og han sprang alt han orket over veien og over bergknausen og ned uren. Etter ham kom trolljomfruen susende i ugleham, og det ble et kappløp på liv og død.

Men nederst i uren satt far til gutten og plystret på oterblåsen, og geværet lå ved siden av ham.

Han så oteren stryke forbi seg som en lynrapp skygge, og uglen som hugget etter den og skrek, og han var ikke sen om å sende en kule i trollfuglen.

I det samme uglen falt til jorden, sprakk oterhammen, og gutten stod der fri og frank med de tre små blanke småørretene i den ene hånden.

Forsiktig bar han dem ned til fjæra og slapp dem ut i fjorden, og han syntes tydelig de ropte takk, enda han hadde mistet evnen til å skjønne fiskemål da han selv ble menneske igjen.

Og snipp snapp snute. Nå er eventyret ute.

Ordforklaringer

- **ham:** kroppens ytre, utseende, pelsdrakt
- **ur:** stenhaug i en skråning med store og små steiner, rester av steinras eller isbreer
- **sandfjære:** kanten av en sandstrand, den delen av stranden som kommer over vann ved fjære
- **allfarvei:** allmannvei, vei alle bruker, vanlig ferdselsvei
- **trevl:** fiber, trådaktige rester av kjøtt eller planter
- **favn:** lengdemål, avstanden fra fingerspiss til fingerspiss, definert som 6 fot eller 1,882 meter
- **mukke:** protestere, si imot, komme med innvendinger

Lastet fra:

EventyrForAlle.no

Norsk folkeeventyr fra Nord-Norge, samlet av Regine Normann (1867-1939).
(Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Nye Eventyr, 1926 \(nb.no\)](#)

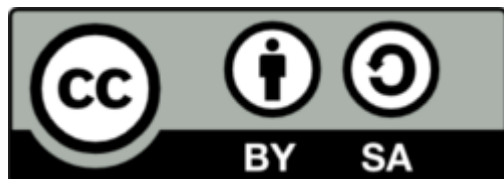
Teksten er redigert av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Karl-Robert Rønning

Laget ved hjelp av bilder fra pixabay.com. (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.